

MAGYAR KURIR

Bécsből, Kedden, December' 26-dikán, 1820.

San-Domingo.

Az ezen szigeten Oktober' elején történt revolúzióról egy levelet közöl a' Londoni Kurir, mellyet a' Loyd-háznak Cap-Henriben lévő Ágense Oktober' 13-dikán irt onnét: —

„A' közelébb mult pénteken (így szoll a' tudósító), vagy Oktober' 6-dikán éjjeli 10 órakor egyszerre felrettentették a' láрма-dobok ezen város' lakosait. Nem soká kinyilatkozott a' lármának oka is, melly a' volt, hogy a' katonák feltámodtak, és azt mondják, hogy nékiek nem kell Király. Ezen Cáp-városabéli fegyveres sereg a' következett napon a' város' Kormányozója által vezéreltetvén, a' városból kimentek; a' fegyveres lakosok között is sokak hozzá csatolták magokat, 's ekképpen az egész sereg állásba helyeztette magát azon úton, melly Cáp-városából a' Henrik Király residentziája felé viszen. A' következett Vasárnapon szembe találkozott a' pártos sereg a' Király' seregeivel, de a' mellyek nem nagyon védelmezték magokat, hanem inkább, néhány lövést tévén, magok is Cáp' városa' részére állottak. Tudtára esvén ezen dolog a' Királynak, így kiáltott-fel: Eszserént én egészszen oda vagyok — 's pistolyt ragadván, a' szivét keresztül lötte. —

„A' következett hétfün fogságra tették a' Koronaörököt a' maga palotájába,

a' hol a' Királyi familia' egyéb tagjaival együtt tartatik. —

„Valóság az, hogy nagyobb Tyrannus Henrik Királynál soha se' volt. — Oktober' 6-dikától fogva 10-dikéig minden kereskedési foglalatoskodásnak szünete volt, de egyéb eránt se' a' közönséges se' a' magános tulajdon nem bántott. Ugy látszik, hogy abban mindenek megegygyeznek, hogy Uralkodót kellessék választani magoknak, hanem, hogy micsoda titulust fognak jövendő Uralkodójoknak adni, ebből még semmit sem tudhatni; azt se' tudja-meg a' közönség, hogy ki a' neve: de szelid jámbor karakterű embernek kell lennie. — Más felől sokan gondolják, hogy Boyer, a' sziget' Respublika részének Elölülője, használni fogja ezen alkalmatosságot, 's azon fog iparkodni, hogy a' Respublikával azon részeket is összezsatolja, mellyek eddig a' Henrik Király' birtokában voltak. Mondják, hogy Sant-Marc már feladta magát néki, 's a' lakosok a' magok eddig volt Kormányozójoknak, ki a' Henrik' ügyét akarta védelmezni, fejét elütvén, zsákba tették 's a' Boyer' kezébe küldötték.

Ugyan ezen revolúzióról illy tudósítást közlenek a' Times Ujságlevelek Cáp-Henriből Oktober' 13-dikáról: —

„Itt véletlenül nagy revolúzió ütött ki, mellyet csak hét főbb özszeesküdt emberek már két hónapoktól fogva, de

de olly titkon főzték, hogy Oktober' 6-dikáig senki más semmit nem tudott felölle, midön már lehetetlen vala elejét venni. Ezen napon (6-dikban) estve öszszegyűjtötték ezen hét emberek a' Cápban lévő fegyveres sergeket, 's vélek együtt kiállottak a' Sanszuzsi féle út mellé, Haut-de-Cap nevű helyre, a' melly 3 Ánglus mértföldnyire esik Cápától. Sanszuzsi (Sans-Souci a' Henrik Király residenziája volt). A' katonaság ezen Királynak uralkodásától fogva olly nagy rabszolgaságot szenvedett, melyhez nincsen hasonlító. A' Király Szanszusziban feküdt beteg, midön a' revolúzió kiütött, melyről tudósittatván, azonnal sebes postát küldött a' Cápi Kormáuyozóhoz, de már a' postáját be se' bocsátották, hanem vissza küldötték olly izenettel, hogy ötöt többé Királlyoknak nem esmerik. Kristof ekkor egy Kebele'barátját magához hivatván, erre azt bizta, hogy minden sergeket, mellyek még hűségében megmaradtak, magához vévén, 's azokkal egyenesen Cáp városába menvén, ott minden Mulattokat és Fejér-embereket az utolsóig vagdaltasson öszsze. Sergeit, minekelötte Szanszusziból Cáp felé útnak indultak volna, magához hivatván, nékiek minden féle dicséretekkel hízeltkedett 's őket fejenként 4 Dollárokkal megajándékozta, 's ígéretet tett nékiek, hogy ha szerencsések lesznek ezen expeditzióban, megengedi, hogy Cáp-Henri városát felprédálják, és hogy egyéb tekintetben is olly jóvá teszi állapotjokat, mint csak magok kívánhatják. —

„Az Independensek azonközben azal hízeltkedvén magoknak, a' miben nem is csalattattak-meg, hogy vélek az ő hazájokfjai megütközni nem fognak, a' csatázáshoz csakugyan minden esetre hozzá készültek. Illy gondolatok biztatták őket: Nem egy

forma indító okok van-é minnyájoknak arra, hogy a' Szabadságért csatázzanak? Nem egyenlő módon nyögtek-é minnyájok azon Tyrannusnak járma alatt, a' ki éppen olly hideg vérrel ölette az alattavalókat, mintha csak vendégeskedett volna. Ezen Királyi sergek Oktober' 8-dikán érkeztek-meg Haut-de-Cáphoz, a' hol az ő megérkezéssek csak valami szélső csoportoknak adott alkalmatosságot az öszszecsapásra, minthogy az Independensek mihelyest a' Király' sergeit közelíteni szemlélték, azonnal fejer zászlókat tartottak fel, mellyeknek látására azok tüstént elhánták fegyvereiket 's az Independensekhez csatolták magokat. Az ő vezérjek Herczeg Fort-Royal ezt látván, futásra vette egyedül a' dolgot, de nem soká elfogták. Megtudván a' Király, hogy eszserént egész ármádájától elhagyatott, 's meggondolván, hogy csak a' testörzöji vagynak körülette, 's már ideje sincs sem arra, hogy új serget gyűjtson sem pedig, hogy futásban kereshesse megmenekedését, meglötte maga magát. E' történet estvéli 11 órakor. —

„Illy vége leve azon embernek, ki a' maga kegyetlensége által minden esmeretes tyrannusokat fellyül haladott. Meghalálózása után minden féle fegyveres csoportjai, a' nélkül, hogy egy lövést kellett volna tenniük, tellyesen megegygyeztek 's magokat egy célra öszsze csatolták. Az ármádának azon része, melly az Ország' határánál Sant-Markban feküdt, már régen békételenkedett. A' seregnek egy nagyon kedves Obersterét a' Király hivatalától megfosztotta 's ennekfelette egyébképpen is keményen megbüntette; magokkal a' katonákkal is nagyon rútul bánt; csak Manioc-lisztet 's vizet adatott nékiek; sa' zsoldjokat nagyon megkissebbitette. Micsoda Országlószeret fog a' nép

válosztani, nem tudják; úgy látszik, hogy a' Respublikai Országláshoz hajlik; legalább az olyan Marmelade Hercegekhez, Limonade Grófokhoz, Bárókhoz, a' mlyeneket Henrik Király tett volt, nincsen kedve. —

„Ezen egész nagy változás csak öt embernek életébe' került; kettőnek ezek közül is csak valami történet által okoztatott halála. Hanem pusztításnak kellett nagynak történni Szanszusiban; a' katonák' nyereségét, melyre ezen kastélynak felprédálása által szert tett, 250,000 Piasterre teszik, melyből azonközben nagyobbadon a' kereskedők fogják a' hasznót venni, minthogy a' katonák ruházatot kéntelenítettnek vásárlani.“

Valami más tudósítások szerint, melyek a' Londoni Kurirban taláztatnak, a' Henrik Király' volt sergei Deputatziót küldöttek Boyerhez olly izenettel, hogy ha célja van a' Henrik volt birtokait a' maga kormányozása alatt lévő Respublikával össze csatolni, tehát ők készek lesznek ötöt elő segélleni. Mint mondják Boyer ezen Deputatziót nagyon jó szívvvel fogadta, 's haladék nélkül által szállította sergeit a' Henrik' tartományaiba. A' Boyer' armádáját, minekutánna magát a' Királytól elpártolt sergekkel össze csatolta, valami 15—20 ezer fejekre lehet tenni. —

Spanyol Ország.

Annak világosítására, hogy micsoda emberek legyenek azok, kikre ezen Országban a' Madridi utóbbi nyughatatlanlankodások után a' fegyveres sergeknek vezérlése nagyobbadon bizattatott, és hogy mennyit különbözzék a' mostani idő a' mult Juniusi változásokra következett néhány hónapi időszakasztól: egészszen közlik a' közönséges levelek azon szemelYES

előmozdittatásokat, a' mellyek Madridban November' 29-dikén kihirdettettek, 's a' mellyekről mi utóbbi Ujságunkban, csak röviden emlékeztünk vala: A' Galliciai eddig volt Fő Kapitány Barcena, Militzia' Inspectorává; Ó-Kastiliai Fő Kapitány Moreno Galliciai Fő Kapitánnyá; Generalis Espinosa Ó-Kastiliai Fő Kapitánnya; Gen. Valasco Extremadurái Fő Kapitánnyá; Riego Raphael Arragonai Fő Kapitánnyá; Gen. Zea a' Baleares szigetek' Fő Kapitánnyává; Gen. Lopez Banos Malagai Kormányozóvá; Gen. Arco-Argueró San-Lucar-de-Bamedai Kormányozóvá tétettek. — (Ezek közül Gen. Velascót és Banost akkor küldöttek volt el, azt a' Madridi ezt a' Galliciai Kámmandanssághól, midőn Junius' elején Riegotól is elvétetett az Isla-de-Leoni armáda' vezérlése, azért, hogy magát a' Király' parancsolatjának ellene szegzette).

Az Amérikai Spanyol tartományok' eddig volt Ministere' helyébe Don Quadra neveztetett Ministerré.

A' Lorenzini és Fontana d'Óró klúbjaiknak két nevezetes Korifeusaik, Mauzanares Selvador és San-Miguel, kik Madridból Junius' elején hasonlóképpen elküldettettek vala, most oda vissza hivattattak, 's foglalatosságaiknak folytatására vissza tétettettek.

Alcala Galiano Antal, a' Riego legbuzgóbb védelmezőjéről, leghüségesebb barátjáról, 's a' Fontana-d'Óró Klúbjából leghevesebb Orátorról, kinek magaviseletét még a' Madridi mérséklett hangú Ujságok 's ezek között az Universalleg különösebben mocskoltak, azt erőssítik, hogy Gavallér Pandó' helyébe Lisbonai Spanyol Követtségi Ágensé neveztetett volna.

A' Journal des Debats illy levelet közöl Madridból: — „Leónból érkezett

magános levelek jelentik, hogy ott Nov. 20-dikán éjjel valami 10 vagy 12 lovagokból álló csoport a városon sebes nyargalva vágatván által, így kiáltozott: **Éljen a' Király! Veszzen-el a' Constitútzio!** Már éjjél lévén el nem foghatták a' Contrarevolútzio's csoportot 's azolta sem akadhattak semmi nyomába. A' Gallicziai Polgári Kormányozó A gar a' Madridi mozgások felől tudósítatván, néhány rendbéli Proklamátziót hirdettetett ki ezen tartományban, sőt minden esetre fegyveres sergeket is gyűjtött volt össze. Ugyan ezen tartományban a' Klubok is több helyeken öszszegyülekeztek, 's a' mellett is, hogy a' Cortesek' végzése őket eloszlatta, ismét üléseket kezdettek tartani, a' nélkül, hogy őket Tiszti-karok gátolnák.

Kánonok Escouiquizről, a' VII-dik Ferdinandus volt Udvarimesteréről, kinek Rondában történt meghalálózásáról már emlékeztünk, illy rövid életről közlenek az Ujságok: „Ő a' Bayonnei történetek után, melynek mint alkudozó, részese volt, elébb egy darabig Párisban azután Valencayban a' Királyi familiánál élösködött. Azután 1814-ben ismét az Udvarhoz vette magát, de végre kiesvén az Udvar' kegyelméből, számkivetésben halt-meg. A' Memoárjai, mellyeket irásban maga után hagyott, nagy világosságot szolgáltathatnak az olvasóknak valamint az 1808-ban Május' 17-dikén Aranjuezben történt revolútzioról, úgy a' Királyi familia' Bayonnébe lett útozásának körülállásairól is. Néhány tudós munkáknak fordítását is hátra hagyta, mellyek közt legfontosabbnak mondják lenni a' Milton elveszett Paradisomát.

Későbbi levelében illy tudósítást közöl ugyancsak a' Párisi Journal-des-Debats Madridból Dec. 1-ső napjáról: — „Itt

Nov. 26-dikától fogva hatvan hat embert fogtak - el, kik közt vannak a' Királynak egy Komornyikja 's Mariano Martinez és Lozano Joaquim Urak. Minnyájok azzal vádoltatnak nagyobbadon, hogy a' Contra-revolútzionak kieszközlésére nagy sumákat osztogattak ki, kiváltképpen a' Mészárosoknak. — „Nov. 19-ikén éjjel (valamint szintén két nappal későbbre Leon városában is történt) Valadolidban 30 lovagokból álló fegyveres csoport vágatott végig az uczákon, a' kik így kiáltoztak: **Éljen a' Király! Veszzen-el a' Constitútzio!** A' setétség miatt nem foghatták - el őket; azt se' tudják, hogy micsoda sereghez tartoznak. — „Az Országnak több tartományaiból küldöttek a' Polgári Kormányozók az Országlószékhez olly Proklamátziókat, a' mellyeken illy czimirás olvastatik: **Királyi Anticonstitutzionális ármáda.** Ezen Proklamátziók ezerenként osztattak ki a' falukon.

Nagy Britannia.

Mostanság nagyon sok köszöntő irásokat vittek külömbkülömbféle Követségek a' Királyhoz, mellyet közönségesen **hűségess** névvel neveznek a' Ministeri Ujságok. Illyent vitt ezen December' 9-dikén a' Lord-Máyor is, néhány Magistratualis személlyektől kísértetvén, szokott pompával a' Királyhoz. A' köszöntő irásban a' jó gondolkodású Londoni Polgároknak az Országlószék, a' Constitútzio, a' Religió 's a' Törvények' megengesztelhetetlen ellenségei eránt viseltető haragja fejeztetik ki méltó módon. A' Király így felelt ezen Követségnek: „Egész szívemből köszönöm a' ti **hűségess** köszöntéseket. Különös megnyugtattatásomra szolgál, hogy ezen szempillantatban a'

ti, személyem és Országlásom eránt viseltető ingadozás nélkül való hajlandóságtokról, és azon gondolkodástokról bizonyossá tétetődöm, mellyel ti azon próbatételek eránt viseltettek, mellyek mindent, a' mik eddig köztünk szenteknek tartattak, kiirtani, 's a' Britannus szabadságnak, boldogságnak, 's hatalomnak minden kútfejeit semmivé tenni, iparkodnak. —

„Az a' lélek, a' melly benneteket elevenit, szerencsénkre az egész Országban uralkodik. Én tudom, hogy ingadozás nélkül való bizodalmat helyhezthetünk a' nemzet' nagy massájának virtusaiba és hüségébe, melly a' maga boldogságának igasságos érzésétől általjárattván, álhatatosan eltökéllette magát ennek megoltalmazására 's védelmezésére. Tartsatok számot segedelmemhez azon kötelességeiteknek tellyesítésében, mellyeket az időknek rendkívül való környülállásai tölletnek megkivánhatnak. Mi, minnyájunkal közös ügyért tusakodunk. Mélységesen érzem én azt, hogy Koronámnak becsülete 's Országomnak boldogsága, Constitúciónknak 's a' nép' valóságos javának megtartatásával, elválhatatlanul össze vagynak csatoltatva.“

A' Cambridgei Universitas is Követséget küldött hasonló hüséges gondolkodásának kifejezésére a' Királyhoz, a' melynek így válaszlott ő Felsége:“

„Midőn legvakmerőbb és legbüntetésre méltóbb próbák tétettek az istentelenségnek 's támodásnak elterjesztetésekre, akkor is meg voltam győzöttetve affelől, hogy Akadémiai karjaink boszszankodással eltaszítják magoktól az efféle mesterkedéseket. A' Cambridgei Universitas tökéletesen megfelelt várokozásunknak. Folytassátok arra való törekedéstekeket, hogy szent religiónk 's nagyon jó Constitúzi-

ónk eránt önttsetek tiszteletet a' nemzetbe.“

Az ellenkező rész azonközben mind e' mellett is szakadatlanul folytatja a' maga mesterkedéseit. London City része' közönsége' tanácsának Radikálisokból álló többsége December' 9-dikén hasonlóképpen beadni szándékszott a' maga köszöntését a' Királyhoz, hogy megkérje ő Felségét: — „hogy mostani Ministereit távoztassa-el magától, minthogy a' nemzet' bizodalmit elárulták 's annak javát meg nem esmerték.“ — Nagyon várják, hogy micsoda feleletet fog a' Király a' Státus ezen nagy embereinek adni.

Ugyancsak London városa' Westminster nevű részének Válosztó emberei is, de a' kiket csak a' nép' salakjának 's azon embereknek mondanak lenni bizonyos Ujságlevelek, kik a' Burdett szekere elől a' lovakat ki szokták fogni, hasonlóképpen gyűlést tartván, ebben igen heves kérelmek jovaltattak a' Királyhoz, mellyek mind is meghatározottak, egygyen kívül, melynek e' volt a' foglalatja: — „Ezen társaság örömmel hallotta a' Sir Francis Burdett' és a' Hobhouse' Urak' szájából, hogy „jó és szükséges légyen a' Királyi Ministereket a' Királyné ellen való, a' Constitúcióval és Törvényekkel ellenkező perlekedésért, 's azért is, hogy az alattvalók' szabadsága ellen, a' Constitúcióval ellenkező dolgokat követtek-el, valódolás alá vetni. Továbbá azt kívánnyá ezen gyűlés, hogy a' Ministerek ellen indittatandó pernek folytatását Sir Francis Burdett és Hobhouse Urak' vegyék magokra, 's őket az itt jelen lévő Képviselők segiljék ezen munkában.“ — Burdett, egyedül csak a' Parlamentum' reformáltatásának kieszközöltethetését forgatván most is szemei előtt, maga se' ta-

náclotta ezen hevés jóvállásnak meghatároztatását.

P o r t u g a l l i a.

Az Országló Provisoriai Junta, a' csendességnek, melly utóbb megzavartatott vala, helyreállása után, kihirdettette, hogy a' Portugallus nemzetnek kívánsága az, hogy ő semmi idegen Constitúciónak alája ne vesse magát, hanem csak annak, mellyet néki a' maga Cortesei fognak készíteni.

Gróf Palmelát Lisbonából lett kivezése után az a' szerencsétlenség érte, hogy szörnyű szélvész támodván, a' postahajó, mellyen ült, Gibraltárhoz hajtatott 's oda nagyon özszerontatva kötöttki. Szerencséjére az a' Károlina nevű Austriai fregát, a' melly China felé evez, Nov. 11-dikén Gibraltárhoz kikötvén, már most ezen fogja a' Gróf Ur is útját Rio-de-Janeiro felé tovább folytatni.

F r a n t z i a O r s z á g.

Herczeg Decrèst nagy pompával temették-el Párisban Dec. 9-dikén. Négy Marschallok tartották a' gyászos takarónak négy szegleteit. Halotti beszédet Admiralis Verhuel tartott a' sir felett.

A' tudós Guizot Dec. 7-dikén a' Historiából tanulási leczkéket kezdvén adni, a' Liberalis részről sok nevezetes emberek voltak jelen, mint p. o: Barante, Bróglie, Staël, Gróf Germain 's mások. Valami 2000-rig való meghívó czédulák osztattak - ki.

A' Gazette-de-France így ír: „Mühlhausenben egy Urnak házában sok pus-kát, kardot, pistolyt, 's a' gabonásban két ágyut találtak eldugva, melly ott nagyon felelevenitette az érzékenységet.“

A' Regulator nevű Ujság pedig illy tudósítás által igazította meg a' Gazette' szavait, Straszburghól Dec. 5-dikéről: „A' Mühlhausenben a' Pö Prokurátor által a' tudva lévő magános Urnak házában tett vizsgálódásokból úgy világosodott ki a' dolog, hogy ezen Polgárnál csak egy régi ágyut találtak, mellyet néki egy Princz ajándékozott, 's hogy azt ő széna közé dugta volt, azért, hogy a' Szövetségeseek, mikor Frantzia Országban voltak, meg ne találják. Puska csak 12-tő találtatott nálla, mellyeknek a' gazda, mint fábrikatulajdonos, arra vette hasznát, hogy emberei által fábrikáját őriztette.

H i r d e t é s.

A' Királyi Magyar Udvari Kamara' által az Ó-Aradon lévő Ser- és Pálinkafőző ház az Uradalomnak egész kerületében való Ser és gabonapálinka árulás, kiszorító jussal egyetemben, az 1821-dik esztendőben Mártzius' 1-ső napján tartatandó kótyavetye által hat egymásután következő esztendőkre árendába bocsáttatik. A' kikialtandó summa Conventziós pénzben 12,000, Bécsi becsü pénzben 30,000 forint leszen, melyből a' 10 per Cent Bánat pénzt, Conv. pénzül 1200, Bécsi becsü pénzül 3000 forintokban előre letenni, mind árendálnikivánó tartozik, de a' melly a' többet ígérőnek a' fizetéskor beszámláltatik, a' több licitálóknak pedig a' kótyavetye után azonnal vissza adatik. A' kiknek tehát ezen árendához kedvek leszen a' mondott napon Ó-Aradon jelennyenek - meg, a' Licitálás' feltételeit pedig megláthatják valamint Budán a' Kamara' Számtartó Tiszttségénél úgy Ó-Aradon a' Kamara' Praefektusi Hivatalánál.

Redaktor: Pánczél Dániel; nyomtatja Nemes Stöckholzer Hirschfeld Felix.

(Unter-Passauer - Hof Nro. 366.)

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

Nem Politikai Tárgyak.

A' Londoni Ujságok illy újabb jegyzéseket közlenek a' Kapitány Parry, 1819-ben és 1820-ban az Északi Polus felé tett utozásáról:

Látván ezen derék tengeri ember, hogy a' vélelő embereknek melly nagy terhekre legyen az unalom, az a' szerencsés gondolat jutott eszébe, hogy Komédiát készit nékiek, 's annak eljádzoztatásával csinál nékiek időtöltést. Tehát Dramát (Néző, vagy inkább Beszélő Játékot) csinált nékiek, illy czim alatt: Északi Nyugoti Általvezés). Az alatta lévő tisztek a' Jádzők, 's a' Közemberek a' Nézők voltak. Dekoratióznak az ott találtató környékeket, a' jég-tengert, jég-hegyeket 's egyéb efféléket rajzoltatta-le legtermészetibb módon. Hogy szomorú-é, vagy pedig tréfás és örvendetes volt-é a' játék, nem írják: hanem hogy nagyon hidegnek kellett lenni, feltehetni.

Legfőbb időtöltésül szolgálta nékiek a' vadászat, minthogy az a' rendkívül való hideg, a' mikor szobájikból a' szabad levegőre kimenni éppen lehetetlenség volt, csak néhány napokig tartott. Ha orrok elfagyott, azon könnyen segítettek, csak hóval jól megdörögölték, 's meggogyult.

Mint a' rendkívül való nagy hideg csak néhány napokig, fél esztendőnek eltelte után az ő nyárok is csak illy keveset tartott. Az ő egész nyárjok abból állott, hogy olvadás volt; a' melly 30 vagy 36 napokig tartott, a' melly napokat ők arra a' próbatételre használták, hogy micsoda Eusópai plánták teremnének-meg. Veres és fohagyma teljességgel meg nem termett; ki se' kelt. A' retek is nagyon gyenge gyökeret vert. A' horsó 8-10

czolnyi szárat hajtott, melyből néhány táj zöldséget kaptak. Salátát szépet természetek magán a' hajón, 's nagyon jó hasznát vették a' betegek' számára.

A' tengert Sept. 13-dikán kezdte fedni a' jég, melly időtől fogvást a' hideg úgy nevedett, hogy Novemberben (a' Fahrenheit thermometrumán) a' nullán alól 50 grádusig szállott, 's e' körül járt Aprilisig, melly idő alatt csak egyszer történt, hogy 55-re lépett-le. Legkegyetlenebb hideg volt, mikor Északról fútt a' szél; egyébkor szabad ég alatt is ki lehetett állani. Csak egyszer történt, hogy a' hajó' kamarájában a' Tisztek' ágyai mellett, pedig a' mellyek nem messze voltak a' kemenczétől, a' nullán alól 16-20 grádicsra szállott; 's a' bor, ser, és pálinka megfagyott. — Ezen tengeri útasok a' hajóban teleltek, mellyet jól hozzá készítettek volt a' télhez.

* * *

A' Nagy Britanniai thronusra való következés' rendje szerént, melly ott az Ország' sarkalatos törvényein, mint talpkőven fundálódik, Károlina Királyné 17-dik azok között, kiknek a' Koronához jusok van, u. m: 1-ső a' Yorki Herczeg; 2-dik a' Clarencei Herczeg; 3-dik Alexandrina Princzaszszony, a' nem régen meghalálozott Kenti Herczeg' leánya; 4-dik a' Cumberlandi Herczeg; 5-dik a' Sussexi Herczeg; 6-ik Herczeg Cambridge; 7-ik ennek fija György Princz; 8-dik a' Würtembergi Özvegy Királyné; 9-dik Augusta Princzaszszony; 10-dik Erzsébet Princzaszszony, a' Princz Hessianburg' felesége; 11-dik Mária Princzaszszony, a' Gloucesteri Princz' felesége; 12-dik Sofia Princzaszszony; 13-dik a' Gloucesteri Her-

czeg a' III-dik György' testvéröcse' fja; 14-dik Sofia Princzaszszony, III-ik György-nek ugyan ezen testvéröcse' leánya; 15-dik és 16-dik a' Braunschweigi két Princzek; 17-dik Károlina Királyné, III-dik György egyik Öcsének, a' Quatrebánál 1815-ben elesett Braunschweigi Wilhelm Fridriknek testvére.

* * *

Nagyon megérdemlik a' világi nagyságoknak esmerettségében gyönyörködő Olvasók' figyelmét az itt következő jegyzések a' Napkeleti Indiai Ánglus kereskedő Kompaniáról: —

Ezen társaság, tiszti Dokumentumok szerént, ezelőtt 200 esztendővel, 72,000 font Sterlingekekből álló tőkepénzel kezdett a' maga foglalatosságaihoz; az Aktziák 50 font Sterlingekekből állottak, vagy más szókkal 50 font Sterlingnek letétele által lehetett beállani a' Társaságba. A' társaság' mostani kereskedésének fundusát, az áruportékák-magazinumát, hajóit, és hajóépítő mívhelyeit, becsülik 21 millió font Sterlingre. Földjének kiterjedése Napkeleti India' tartományaiban legalább 380,000 Ánglus négyszeg-mértföldre, 's a' népeknek mennyisége, mellyeken uralkodik, 60 millió emberekre, 's ezektől való jövedelme esztendőnként, 17 millió font Sterlingekekre tétetik. Katonát legalább 150,000-
ret tart, kik között 118 gyalog Batalionok és 16 Regement lovasok, mind honnyi születésűek vagy Indusok, találtnak. Európai csak 3 gyalog Regement, és 6 Agyuzó Batalion van köztök. Melly fényes Udvari Státust tartson ezen társaság Indiában, kitettzik abból, hogy vannak mindenféle Polgári Tisztviselő Intézetei, mellyeknek feje egy Kormányozó; vannak mindenféle Itélobiráji, vannak az Indus

Udvaroknál Követei. Finántziai és egyébféle Tisztviselőjinek nincsen száma. Ezen véghetetlen nagyságú, 's mondhatni, példanélkülvaló kereskedési épületet, 25 Londonban lakos kereskedők kormányozzák, a' kik választás által tétetnek. Választatható jussal bir minden, kinek birtoka a' Társaság' fundusában 2000 font Sterlingekekből álló Aktziákat teszen. Választó jussal pedig mindenek birnak, kiknek hasonló Aktziájik 1000 font Sterlingre telnek; még az aszszony emberek és idegek sincsenek kizárva. Meghatározott módon 2000-ból kellene a' Választók számának állani. A' 25 személyyeből álló Igazgató Tanácsnak neve Direktorium, a' melly néhány különösen kineveztetett Királyi Ministerekből álló Controllírozó Tanácsnak legfelsőbb vigyázása alá tartozik, 's törvényeit természet szerént ez is a' Parlamentumtól veszi, melytől Privilegiumát vette, 's a' melly azt bizonyos esztendők után megerössíti, vagy ha tetszik megváltoztatja.

H í r a d á s.

Az Erdélyi Felsőleges Királyi Kintstartó Tanács rendelkezéséből Nemes Kolos Vármegyében fekvő Köteleni, Felső Zsuki, és Szováti Fiscalis jószágok a' Kolosvári Fő Harmintzad Cancellariájában a' következő 1821-dik esztendő Aprilis 23-dikán tartandó licitáczió a' többetigérőknek négy esztendőre érendába fognak adattatni; mellyekről bővebb tudósítás, nem külömben a' Contractus pontjai is a' licitáczió előtt a' fennnevezett Harmintzadi Cancellarián, 1-ső Aprilistől kezdve a' terminusig elő fognak mutattatni.